

Intelligentie in nieuwe banen: de CoVaT-CHC, de WISC-V e.a.

STUDIEDAG/

DAG 11/04/2018

SIG GIJZEGEM

CODE

Trefwoorden

Intelligentie, CHC, WISC-V

Voor wie?

Bachelors Toegepaste Psychologie & Masters psychologie en (ortho)pedagogiek

Annemie Bos
Mark Schittekatte
Katrijn Van Parijs

Inhoud

Intelligentie in nieuwe banen: de CoVaT-CHC, de WISC-V e.a.

Reeds enkele jaren heeft het intelligentieonderzoek in Vlaanderen een metamorfose ondergaan. In het schoolpsychologisch werkveld is sinds 2015 de CoVaT-CHC Basisversie, een cognitieve vaardigheidstest gebaseerd op het CHC-model van intelligentie, dé standaard bij IQ-onderzoek. Sinds begin 2018 is er de WISC-V^{NL}; vragen zijn o.a.: *Wat zijn de kwaliteiten van de WISC-V? Hoe sterk is het "CHC-gehalte"? Wat zijn de verschillen met de WISC-III?* Ook van de SON-intelligentietests werden recent vernieuwde versies op de markt gebracht.

Deze vorming maakt je beter bekend met de inhoud, toepassings- en interpretatiemogelijkheden van de WISC-V, CoVaT-CHC Basisversie en de SON-R testen. Je wordt tevens geïntroduceerd in de CoVaT-CHC Basisversie. Je maakt kennis met de verschillende subtesten en brede cognitieve vaardigheden. Je leert de klas- en leeftijdsnormen gebruiken en hoe je hierover rapporteert. Eveneens wordt de mogelijkheid van digitale scoring en verslaggeving belicht.

Na korte toelichtingen over theoretische achtergronden, wordt vooral ingegaan op de belangrijkste punten bij het gebruik in de praktijk van deze recente instrumenten. Rode draad is dat we intelligentie trachten in te schatten, door beter en bewuster dan voorheen, cognitieve vaardigheden in kaart te brengen.

Op het programma

Introductie “Intelligentie in nieuwe banen”

(CHC, kwalificaties, Son’s,..)

Kennismaking met de CoVaT-CHC basisversie

Introductie WISC-V

(normering, psychometrie, digitale aspecten,..)

Kennismaking met de WISC-V

+

ANY
QUESTIONS
?

Mark Schittekatte

- PhD (1993) in experimentele psychologie UGent
=> **Testpracticum PPW** (sinds 1998)
- Docent “Schoolpsychologie” UvA’dam & Radboud
- Docent (& organ.) **PEV**’s Klinische psychodiagnostiek
+ PEV Forensische psychiatrie & psychologie (UA)
- Voorzitter (2005 -) **Sectie Psychodiagnostiek BFP**
- Voorzitter (2015 -) **Vlaams Forum Diagnostiek (VFD)**
- Belgian delegate EFPA, **Board of Assessment**
- Lid EC **EAPA** (European Association of Psychological Assessment)
- Lid van de International Test Commission (**ITC**)
- Vakgebied: “**Testadaptatie**” 15 -18 tal projecten
nu **WISC-V** & *Cross culturele bias* (GACS)

Test adaptatie projecten (1998 - ...)

- WISC-III
 - Dyslexia Screening Test
 - 16PF
 - DAT
 - Tedi-Math
 - TEA-Ch
 - CELF IV
 - 15Woorden
 - Schlichting Taaltesten
 - Schlichting Taaltesten
 - WPPSI-III (2020 -> IV),
 - ASEBA (CBCL) Faculty supported!
 - Social Responsiveness Scale
 - WAIS-IV
 - RAKIT-2
 - CELF-V, WPPSI IV, TediMath II,..
- => WISC-V !!**

Focus in onderzoek : “*Cognitie*” & “*Cross culturele bias*” maar ook bv.

Follow up project « Motivatie & studiekeuze.. »

Testpracticum PPW

VFD v.z.w.
Vlaams Forum voor diagnostiek
in de psychologische en pedagogische
begeleiding en hulpverlening.

EAPA...
European Association of
Psychological Assessment

“Intelligentie in nieuwe banen”

Introductie

Mark Schittekatte PhD
Research Support Office
Testpracticum PPW UGent
VFD – BFP – EFPA – EAPA - ITC

Walter Magez is psychopedagogisch consultant aan het vrij PMS-centrum (St.-Willibrordusstraat) in Antwerpen en coördinator van de CSBO-projectgroep 'Studiekeuzebegeleiding'.

Tijdschrift voor leerlingenbegeleiding vandaag en morgen

- Walter Magez. **De I van IQ**. IQ voor 'slimmies'. 2009, 21:1, 20. pdf 3 MB
- Walter Magez. **Het IQ van Marjolein**. 'IQ voor Dummies'. 2008, 20:5, 6. pdf 1,5 MB

De I van IQ 'IQ voor Slimmies'

Een intermezzo bij het IQ van Marjolein

Walter Magez

Walter Magez is medewerker van het Centrum voor schoolpsychologie van de KU Leuven en van het Psychodiagnostisch Centrum van het departement Toegepaste Psychologie van de Lessius Hogeschool Antwerpen

werd in de WISC-IV de VIQ-PIQ-opplitsing verlaten. (Nagenoeg overal elders in de wereld, inclusief Wallonië, wordt deze opvolger van de WISC-III al verscheidene jaren gebruikt).

Die V-P-indeling speelt dan geen rol meer in de verwerking of interpretatie: "... With WISC-IV, the primary scores are now derivatives of the four-factor based index scores rather than the Verbal or Performance scale of previous Wechsler tests" (Prifitera, p. 8).

De vier index scores in de WISC-IV zijn:

- verbale begripsindex;
- perceptuele redeneringsindex (niet 'perceptuele organisatie', zoals bij de WISC-III);
- werkgeheugenindex;
- verwerkingssnelheidsindex.

In vergelijking met de WISC-III komen er zes nieuwe subtests in de batterij en verdwijnen er ook.

Het opheffen van de V-P-indeling wordt in de literatuur sterk benadrukt: "... In a

"Ook al kan de beklimming soms wat moeilijk zijn, het panorama loont de moeite."
Met dank aan em. prof. dr. G.Vander Steene, die me de 'wereld van CHC' leerde kennen.

CHC-platform

CHC-platform is een virtuele ruimte waarop informatie verschijnt rond het CHC-model (Cattell-Horn-Carroll) en de implementatie ervan in Vlaanderen. Het is bedoeld als een open platform - een verzamelplaats - waarop CHC-gerelateerde informatie, documenten en FAQ's kunnen geconsulteerd en geplaatst worden. Op deze manier bundelen we de initiatieven, de recente ontwikkelingen en praktijkafspraken voor alle psychologisch en pedagogisch geschoolde diagnostici bij het onderzoek van de cognitieve vaardigheden.

U kan het platform vrij consulteren op de website van het PDC Thomas More Antwerpen. Het platform wordt beheerd door Annemie Bos (annemie.bos@thomasmore.be), coördinator Psychodiagnostisch Centrum.

NIEUW op het platform!!

- Procedure voor het bepalen van een [Niet-Talige Index bij verschillende intelligentietests](#)
- De nieuwe versie van het CAP/PDC CHC-vademecum '[Intelligentie in nieuwe banen: De integratie van het CHC-model in de psychodiagnostische praktijk!](#)'
- BCV-fiches met interventiemogelijkheden: nieuwe versie 2015

Psychodiagnostisch Centrum

- [Nieuws](#)
- [CHC-platform](#)
- [CoVaT- CHC- Basisversie](#)
- [Medewerkers](#)
- [Vormingen](#)
- [Testotheek](#)
- [Onderzoek Psychodiagnostisch centrum](#)
- [P2-dianet](#)
- [Links](#)

 Een vraag bij

CHC-model: integratie van modellen Cattell-Horn en Carroll (McGrew & Flanagan, 1998)

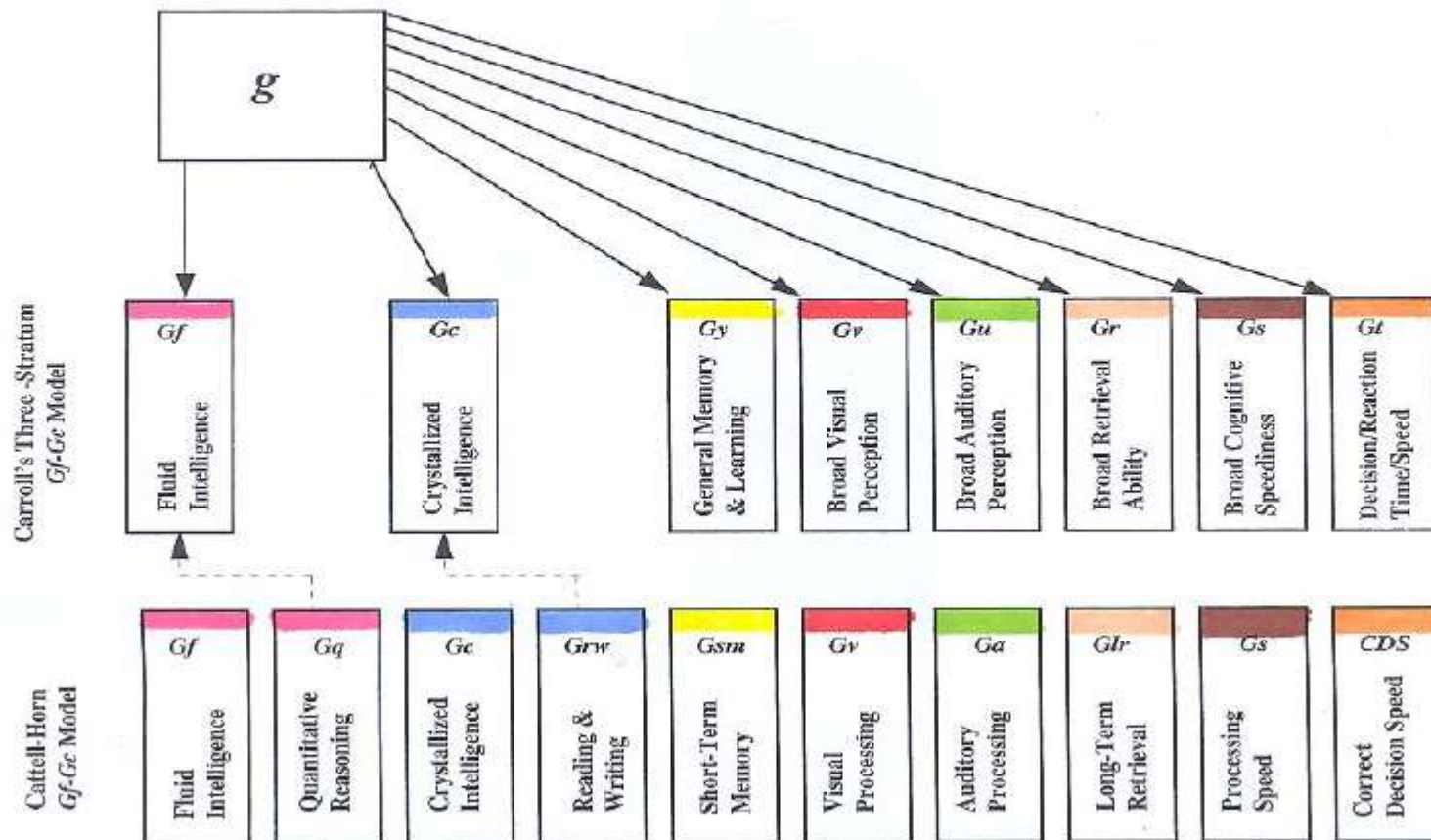
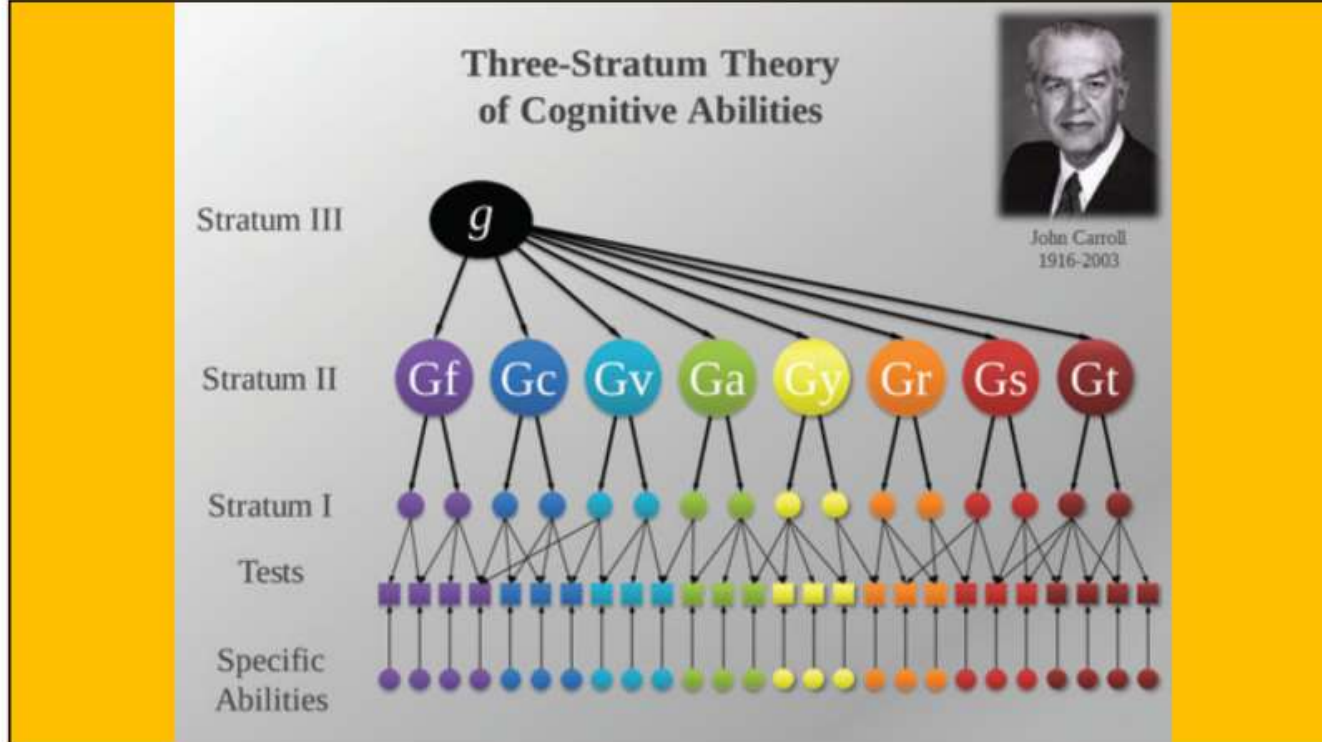
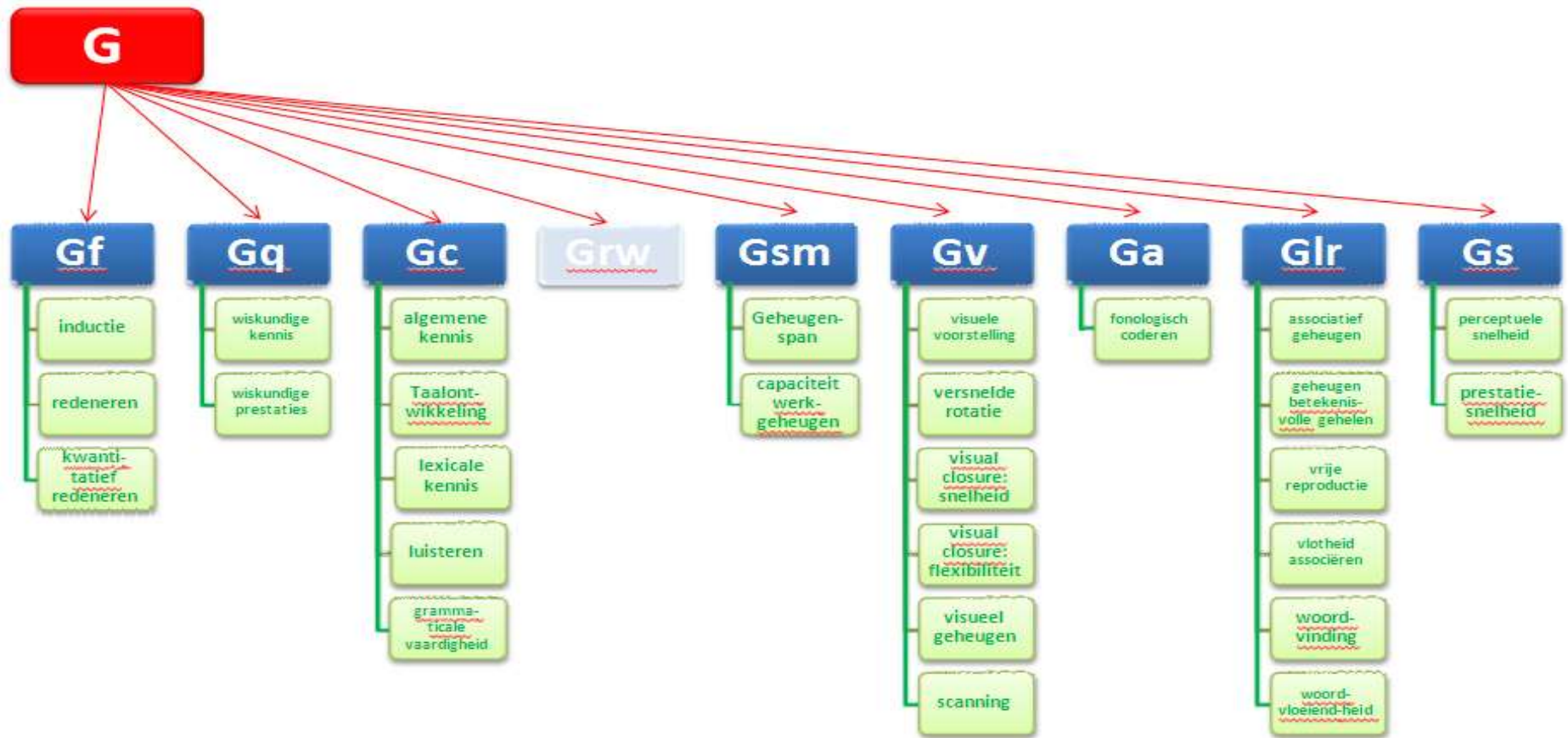

FIGURE 2.3 The Broad and General Strata of the Cattell-Horn and Carroll *Gf-Gc* Models

Cattell-Horn-Carroll (CHC) theorie

		C O O R D I N A T I E		
		Antwerpen		
		P S Y C H O D I A G N O S T I E K		
		V		

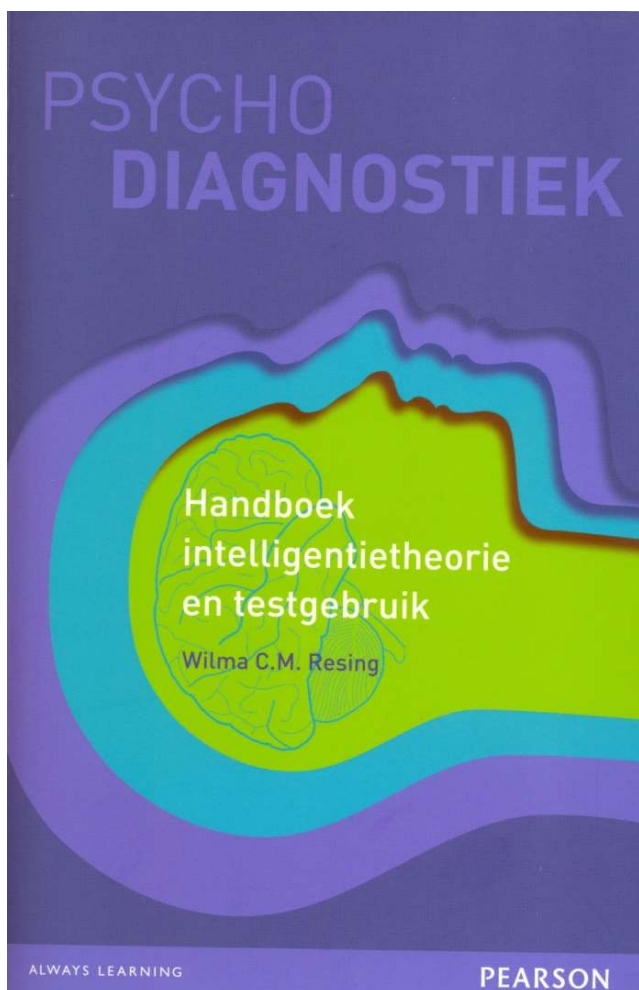
TOEPASSING VAN HET CHC MODEL OP DE WECHSLERSCHALEN (SON 6-40 en Wisc-III)

G

Vloeiende intelligentie	Kwantitatieve kennis	Gekristalliseerde intelligentie	Korte termijn-geheugen	Visuele infoverwerking	Auditieve infoverwerking	Lange termijn-geheugen	Verwerkings-snelheid	Reactiesnelheid
Gf	Gq	Gc	Gsm	Gv	Ga	Glr	Gs	Gt
Redeneren	Wiskundige Kennis	Taalontwikkeling - BEGRIPEN - OVEREENK	Geheugenspan - CIJFERREEKS.	Ruimtelijke relaties - BLOKPATR. <i>Patronen</i>	Fonetisch coderen: analyse	Associatief geheugen	Perceptuele Snelheid - SYMB. ZOEK.	Reactietijd bij enkelvoudige stimulus
Inductie <i>Analogieën</i> <i>Categorieën</i>	Wiskundige prestaties - REKENEN	Lexicale kennis - WOORDENSCHAT	Werkgeheugen	Visueel geheugen	Fonetisch coderen: synthese	Geheugen voor betekenisvolle gehelen	Prestatiesnelheid - SUBSTIT.	Reactietijd bij meerdere stimuli
Kwantitatief redeneren		Luisteren	Leervaardigheid	Visuele voorstelling <i>Mozaïeken</i>	Discriminatie van spraakklanken	Vrije reproductie	Cijferverwerking	Verwerkings-snelheid semantische prikkels

		WISC-III										
		WPPSI-III	WISC-III (V)	WISC-III (P)	WAIS-III	SON-R	WNV	KAIT	PM		CELF	DST
G	Gf	X	-	-	X	X	X	X!	X		-	-
	Gq	-	X	-	X	-	-	(X)	-		-	-
	Gc	X	X!	-	X!	-	-	X!	-		X	X
	Grw	-	-	-	-	-	-	(X)	-		-	X
	Gsm	-	X	-	X	-	(X)	(X)	-		X	X
	Gv	X	-	X!	X!	X	X	X	-		-	-
	Ga	-	-	-	-	-	-	-	-		X	X
	Glr	-	-	-	(X)	-	-	X			X	X
	Gs	X	-	X	X	-	X	-	-		(X)	-
	Gt	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-

Zie: Magez & Bos (2011); www.prodiagnostiek.be;

Afzonderlijk nummer van:
TOKK Jaargang 2016

TOKK

Tijdschrift voor orthopedagogiek,
kinderpsychiatrie en kinderpsychologie

Tijdschrift

Tijdschrift voor Orthopedagogiek, Kinderpsychiatrie en Klinische Kinderpsychologie richt zich tot de multidisciplinaire hulpverleners in het veld van de kind- en jeugdpsychiatrie. Lees meer...

41ste jaargang nr. 3-4 Juli-december 2016

Tijdschrift voor orthopedagogiek, kinderpsychiatrie en kinderpsychologie

Themanummer

**Intelligentieonderzoek in beweging: kijken naar
cognitieve vaardigheden vanuit het CHC-model**

Karine Verschueren, Annemie Bos, Patricia Bijttebier (Red.)

Inhoud

Editoriaal – <i>Karine Verschueren, Annemie Bos, Patricia Bijttebier</i>	95
Het CHC-model van intelligentie: een introductie – <i>Karine Verschueren</i>	97
Het CHC-model in de praktijk: perspectieven met de cross-batterijbenadering – <i>Annemie Bos, Caroline Dejonghe, Walter Magez</i>	113
De cijfers voorbij: van CHC-profiel naar aanbevelingen – <i>Gisleen Rauws</i>	123
Taalstoornis? Taalachterstand? Verstandelijke beperking? CHC-intelligentieonderzoek als eerste stap binnen diagnostiek van taalmoeilijkheden bij meertalige kinderen – <i>Liesbet De Kerf, Charlotte Mostaert</i>	141
Cognitieve ontwikkelingstrajecten bij lagereschoolkinderen met het williamssyndroom – <i>Ellen Van Den Heuvel & Sofie Van Echelpoel, Eric Manders, Inge Zink, Ann Swillen</i>	155
Het CHC-model als basis voor testontwikkeling: de CoVaT-CHC Basisversie – <i>Marlies Tierens, Katrijn Van Parijs, Annemie Bos, Walter Magez</i>	169

Focus on “Quality of tests”

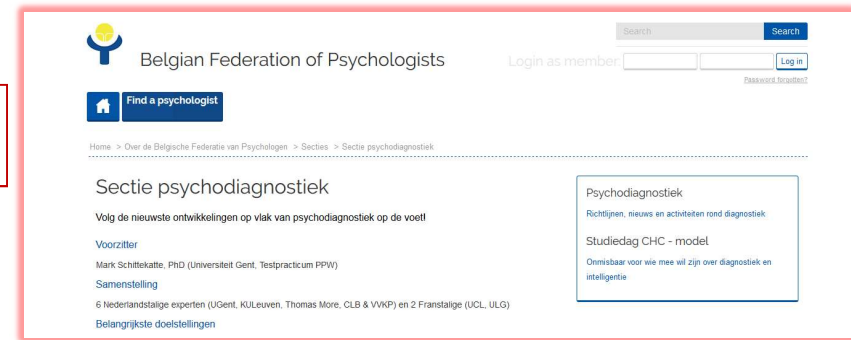

The screenshot shows the EFPA website's 'Assessment' section. The header includes the EFPA logo and navigation links like 'Home', 'News', 'About', 'Working Groups', 'Members', 'Associate Members', 'Journal', 'Links', 'Contact Us', and 'Members only'. Below the header, there are tabs for 'ETHICS', 'EUROPSY', 'REPORTS', 'PROFESSIONAL DEVELOPMENT', 'AWARDS', and 'PSY & EUROPE'. The 'Assessment' section is highlighted, showing an update from July 2013. A sub-section titled 'The revised EFPA Test Review Model' features a PDF icon and the text 'EFPA 2013 The revised EFPA Test Review Model Version 4.2.6' and 'EFPA 2013 TEST REVIEW MODEL Version 4.2.6 (See attached PDF)'.

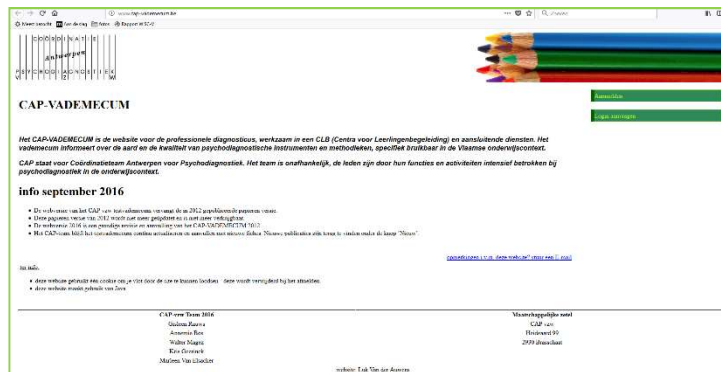
EFPA “Board of Assessment”

binnenkort door **Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek**

“BFP”

The screenshot shows the website of the Belgian Federation of Psychologists. The header includes the logo and the text 'Belgian Federation of Psychologists'. There is a search bar and a 'Login as member' button. Below the header, there is a 'Find a psychologist' button. The main content area is titled 'Sectie psychodiagnostiek' and includes the text 'Volg de nieuwste ontwikkelingen op vlak van psychodiagnostiek op de voet!'. It lists the 'Voorzitter' as Mark Schifelle, PhD (Universiteit Gent, Testpracticum PPW) and the 'Samenstelling' as 6 Nederlandse experts (UGent, KULeuven, Thomas More, CLB & VVKP) and 2 Franstalige (UCL, ULG). A sidebar on the right contains a 'Psychodiagnostiek' section with links for 'Richtlijnen, nieuws en activiteiten rond diagnostiek' and 'Studiedag CHC - model'.

The screenshot shows the CAP-VADEMECUM website. The header includes the logo and the text 'CAP-VADEMECUM'. Below the header, there is a section titled 'info september 2016' with a list of bullet points. The website is designed with a clean, professional layout and includes a navigation menu.

Cap Vademecum

“Cotan”

The screenshot shows the website of the Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). The header includes the logo and the text 'Nederlands Instituut van Psychologen NIP'. Below the header, there is a navigation menu with links for 'Het NIP | Actueel | Beroepsethiek | Tests / COTAN | Sectoren en secties | Registratie | Accreditatie | Vraag en aanbod | Contact en service |'. The main content area is titled 'Psychologische tests / COTAN' and includes a section for 'COTAN' with the text 'De Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN) van het NIP bevordert de kwaliteit van tests en testgebruik in Nederland. Lees meer'. There is also a section for 'COTAN Beoordelingssysteem, AST en Beroepscode' and a link for 'COTAN Documentatie'.

Documentatie van tests en testresearch in Nederland

Deel I Testbeschrijvingen

A. Evers
J.C. van Vliet-Mulder
C.J. Groot

COTAN !

Welkom op de website van de online COTAN Documentatie.

De Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN) beoordeelt een breed scala aan tests, toetsen en vragenlijsten die in Nederland worden gebruikt en bij de COTAN ter beoordeling zijn aangeboden. In de online COTAN Documentatie vindt u een compleet en actueel overzicht van deze beoordelingen en aanvullende informatie.

[Wat staat er in de online COTAN Documentatie?](#)

[Abonnement op de](#)

[COTAN Documentatie](#)

Zoeken naar beoordelingen

[Alfabetische lijst](#)

[Lijst met uitgevers](#)

[Lijst met auteurs](#)

Laatst verschenen beoordelingen

06-07-2017 **CDI-2 SCREENINGSVRAGENLIJST VOOR DEPRESSIE BIJ KINDEREN EN JONGEREN, CDI-2**, 2016, C. Braet, D. Bodden & Y. Stikkelbroek, Hogrefe Uitgevers

10-05-2017 **BREMPELOMDEBTOEK 67878**

Tests in beoordeling

VSO DAGBESTEDING EN VSO ARBEID/PRAKTIJKONDERWIJS, 2016, N. Alberts, A. de Boer, H.W. van Boxtel, S. de Haan, J. Hollenberg, L. Horsels, J. Keuning, H. Kuhlemeier, A. Mennink, I. Verbruggen & J.M.T. Vloedgraven, Cito

FAQ

[Waar staat COTAN voor?](#)

[Hoeveel testbeoordelingen zitten er in de online COTAN Documentatie?](#)

Psychologische tests / COTAN

COTAN

De Commissie Testaangelegenheden Nederland (COTAN) van het NIP bevordert de kwaliteit van tests en testgebruik in Nederland. [Lees meer](#)

Beoordelingsprocedure

Hier vindt u meer informatie over hoe de COTAN beoordelingsprocedure in zijn werk gaat. [Lees meer](#)

COTAN Beoordelingsstelsel, AST en Beroepscode

[Lees meer](#)

COTAN Documentatie

[Lees meer](#)

Psychologisch onderzoek

Informatie voor cliënten

- Onderzoek bij testkandidaten
- Instrumenten
- NIP & testkwaliteit

Psychologisch onderzoek

Informatie voor psychologen

- Psychologisch onderzoek
- Instrumenten
- Kwaliteitsbeleid NIP bij tests
- Basis aantekening Psychodiagnostiek

Actuele thema's

- Routine Outcome Monitoring (ROM)
- Fairness
- Unproctored data

Eerste beoordeling met de nieuwe fairness matrijs

De COTAN heeft de fairness matrijs ontwikkeld, waarmee een gestructureerde beschrijving kan worden gegeven van onderzoek dat bij de ontwikkeling van een test is gedaan naar testonpartijdigheid. Deze matrijs wordt meegenomen in de beoordeling van instrumenten die na 1 juli 2015 zijn ingediend bij de COTAN.

De beoordeling van de *Nederlandse Klinische Persoonlijkheidsvragenlijst* (mei 2016) is de eerste waarin de fairness matrijs is verwerkt in de toelichting.

[Meer informatie over de fairness matrijs >>](#)

Voorbeeld Fairness matrijs

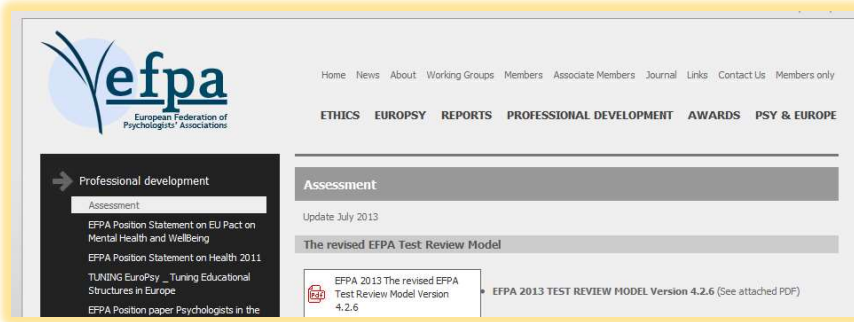
<i>Fairness aspecten</i>	Fairness onderzoek uitgevoerd?	Aangegeven reden geen onderzoek	Testmateriaal		Handleiding	Normen	Betrouwbaarheid	Begripsvaliditeit		Predictieve validiteit
			Instructie	Items	Aandacht in handleiding voor o.a. interpretatie			Representativiteit voor subgroepen	Item bias onderzoek	
<i>Kenmerk (vast)</i>										
Geslacht	Ja			1	2			3		
Herkomst (etnisch-cultureel)	Nee	4								
Leeftijd	Nee									
<i>Overige kenmerken</i>										
Thuis taal	Nee	5								
Regio	Ja					6				
...										
<i>Beschrijving</i>	<i>nummer</i>	<i>Toelichting</i>								
Geslacht	1	Bij de ontwikkeling zijn zowel items die betrekking hebben op jongens als items die betrekking hebben op meisjes opgenomen.								

Fairness addendum

Ingangsdatum: 1 juli 2015

	2	In de handleiding wordt aandacht besteed aan verschillen tussen jongens en meisjes, en er worden voorbeelden gegeven van interpretatie van de testresultaten voor deze groepen
	3	Er is itembias onderzocht. [verdere beschrijving van dat onderzoek en de resultaten van het onderzoek]
Herkomst	4	Geen onderzoek naar herkomst, wel reden gegeven waarom thuis taal niet van belang is, zie 5.
Thuis taal:	5	Auteurs geven aan dat de test alleen bedoeld is voor kinderen die Nederlands als moedertaal hebben. Geen verdere informatie over de mogelijke invloed van cultuurverschillen.
Regio:	6	Aparte normen en betrouwbaarheid voor Vlaamse en Nederlandse respondenten. Verstandige keuze aangezien [...] Verder geen onderzoek waar dat wel beter zou zijn aangezien verder validiteitsonderzoek een onderbouwing kan geven waarom de aparte normen relevant zijn ...
....		
.....		

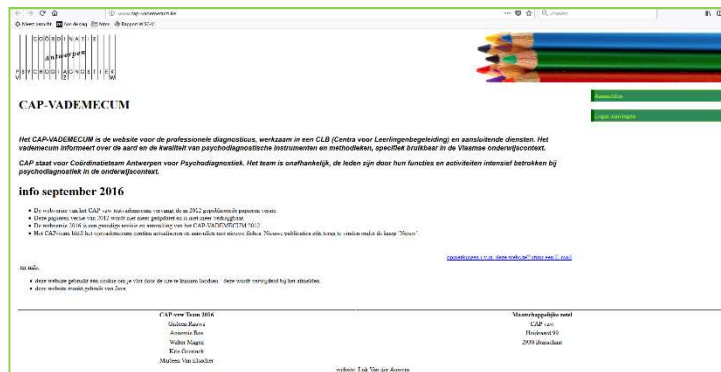
Focus on “Quality of tests”

EFPA “Board of Assessment”

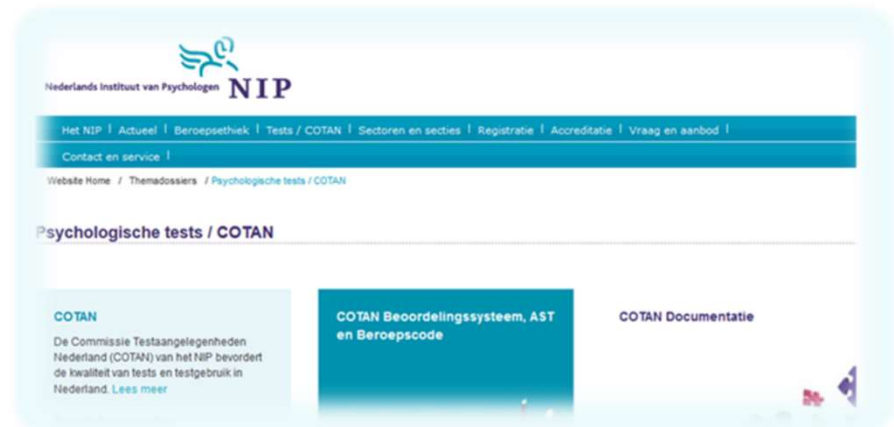
binnenkort door **Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek**

“BFP”

Cap Vademecum

“Cotan”

CAP-VADEMECUM

[Aanmelden](#)

[Login aanvragen](#)

Het CAP-VADEMECUM is de website voor de professionele diagnosticus, werkzaam in een CLB (Centra voor Leerlingenbegeleiding) en aansluitende diensten. Het vademecum informeert over de aard en de kwaliteit van psychodiagnostische instrumenten en methodieken, specifiek bruikbaar in de Vlaamse onderwijscontext.

CAP staat voor Coördinatieteam Antwerpen voor Psychodiagnostiek. Het team is onafhankelijk, de leden zijn door hun functies en activiteiten intensief betrokken bij psychodiagnostiek in de onderwijscontext.

info september 2016

- De webversie van het CAP vzw testvademecum vervangt de in 2012 gepubliceerde papieren versie.
- Deze papieren versie van 2012 wordt niet meer getipdatet en is niet meer verkrijgbaar.
- De webversie 2016 is een grondige revisie en aanvulling van het CAP-VADEMECUM 2012.
- Het CAP-team blijft het testvademecum continu actualiseren en aanvullen met nieuwe fiches. Nieuwe publicaties zijn terug te vinden onder de knop 'Nieuw'.

Sectie psychodiagnostiek

Volg de nieuwste ontwikkelingen op vlak van psychodiagnostiek op de voet!

Voorzitter

Mark Schittekatte, PhD (Universiteit Gent, Testpracticum PPW)

Samenstelling

6 Nederlandstalige experts (UGent, KULeuven, Thomas More, CLB & VVKP) en 2 Franstalige (UCL, ULG)

Belangrijkste doelstellingen

- de ontwikkelingen op het vlak van diagnostische methodes & instrumenten volgen en de leden daarvan op de hoogte houden (bv. testnormeringen);
- de kwaliteit van de methodes & instrumenten en de gehanteerde middelen voor onze taalgebieden evalueren en deze beoordeling bekend maken;
- advies geven aan de leden ivm. het gebruik, de waarde,... van psychodiagnostische methodes (bv. wie mag wat met welke test?) & instrumenten;
- de leemtes in het aanbod onderkennen (en eventueel met partners) inspanningen leveren om deze in te vullen.

Aanmelding voor advies, voorstellen tot testbeoordeling, enz. kan via de voorzitter, via

e-mail: mark.schittekatte@ugent.be

Partners:

[Vlaams Forum voor Diagnostiek \(VFD\)](#)

[Vlaamse Vereniging voor SchoolPsychologie \(VVSP\)](#)

[EFPA's Board of Assessment](#)

[NIP Commissie Testaangelegenheden Nederland \(COTAN\)](#)

[Fédération Française des Psychologues et de Psychologie \(FFPP\)](#)

[International Test Commission \(ITC\)](#)

Psychodiagnostiek

[Richtlijnen, nieuws en activiteiten rond diagnostiek](#)

Studiedag CHC - model

[Onmisbaar voor wie mee wil zijn over diagnostiek en intelligentie](#)

<https://www.bfp-fbp.be/sectie-psychodiagnostiek>

Q-SCAN (start dd. 28.2.12)

(Commissie/Sectie Psychodiagnostiek, BFP)

- A, B, C & D -> psychometrische kwaliteiten
(Vlaamse steekproef,
recentheid & representativiteit van de normen,
betrouwbaarheid en validiteit)
- “a” Algemene intelligentietest
“s” Specifieke intelligentietest
(theoretische basis: CHC-model)

Toelichting bij de BFP-kwalificatie van intelligentietests: “*O(uality) Scan*”

De categorieën **A+**, **A**, **B**, **C** en **D** (uitstekend, goed, voldoende, "met reserve(s)", onvoldoende) blijven gehanteerd zoals in vorige versies van de kwalificatie en verwijzen expliciet naar de psychometrische kwaliteiten van de test, in het bijzonder met aandacht voor “al dan niet gebruik” van Vlaamse steekproeven voor normen, betrouwbaarheids- en validiteitsonderzoek.

Ook de evaluatie van de representativiteit van die steekproeven en een inschatting van de recentheid van de data-verzameling spelen een belangrijke rol bij de evaluatie.

Een tweede kwalificatie-categorie verwijst naar de meetpretentie (cfr. de herziening van het CAP-Vademecum, in december 2012 verschenen) en in het bijzonder met de volgende categorieën (met het CHC-model als "theoretische meetlat"):

- (a) Algemene intelligentietest (toetst de brede cognitieve vaardigheid – “BCV” - Gf en/of Gq én Gc én nog minstens 2 andere BCV);
- (s) Specifieke intelligentietest (toetst één of verschillende BCV, toetst daarbij eventueel Gf/Gq of Gc maar niet beide samen).

Acceptabel in VL: 8 / 37 !!

Synthese van de kwalificatie van IQ-tests in Vlaanderen
door de *Sectie Psychodiagnostiek van de BFP* (Voorzitter: Mark Schittekatte)
Versie 7.0, dd. oktober 2017

A+. Uitstekend "A+ (a)": CoVaT-CHC

A. Goed "A (a)": RAKIT-II, WAIS-IV, WISC-III, WPPSI-III (+ 4j)

B. Voldoende "B (a)": KAIT

"B (s)": K-SNAP, WNV, WPPSI-III (- 4j)

C. Voorlopig aanvaardbaar in uitzonderlijke gevallen, al is de kwaliteit niet voldoende of (nog) niet bekend of verouderd "C (s)": BSID-II, Bayley-III^{NL}, SON-R (2-8), SON-R (6-40), SON-R (2.06-7.11),

D. Onvoldoende "D (a)": BgT, GIT-2, GOS 2½-4½ IST, LDT, LEM, MOS, RAKIT, Stutsman, Terman-Merrill, WAIS, WAIS-R, WAIS-III, WISC-R, WPPSI-R

"D (s)": MSEL, Raven SPM, DOS, Goodenough, Leiter, Menstekening, SON-R (5.06-17),
Uzgis & Hunt-schaal

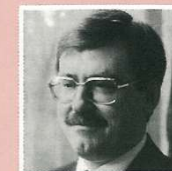
*Toelichting via <http://www.kwaliteitscentrumdiagnostiek.be/> en <http://www.vlaamsforumdiagnostiek.be/>

NB. de WISC-V^{NL} is ondertussen gevalideerd en genormeerd voor Vlaanderen en Nederland, maar het is wachten voor een kwalificatie op een kwaliteitsbeoordeling door het Kwaliteitscentrum Diagnostiek vzw en de COTAN

voor VAPH, PRODIA & RIZIV

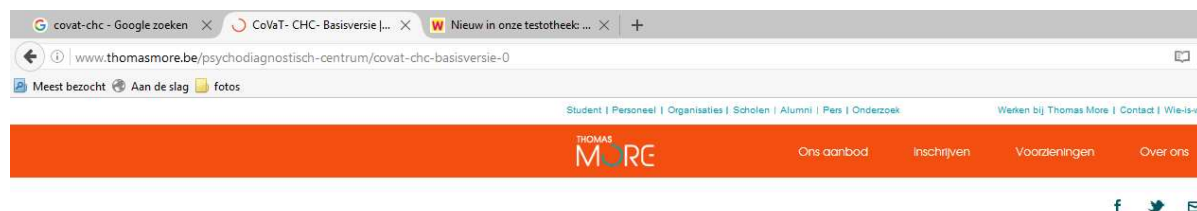
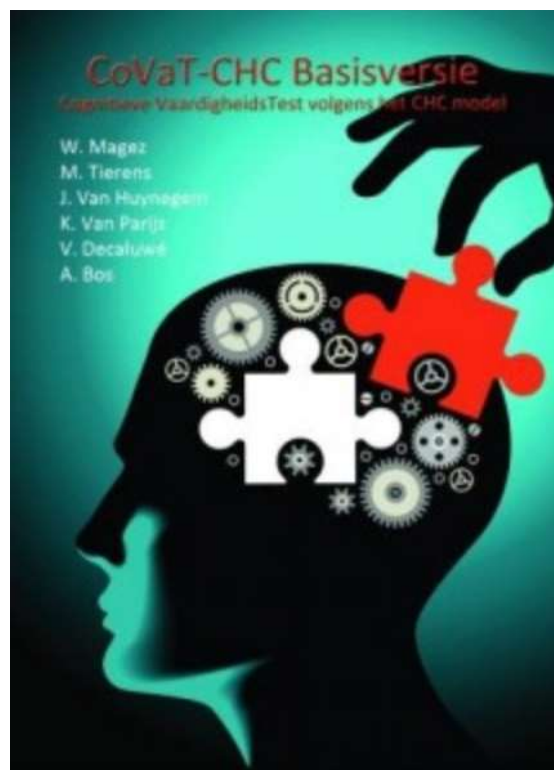

CoVaT-CHC

Walter Magez is psychopedagogisch consulent aan het vrij PMS-centrum (St.-Willibrordusstraat) in Antwerpen en coördinator van de CSBO-projectgroep "Studiekeuzebegeleiding".

CoVaT-CHC Basisversie: Deze cognitieve vaardigheidstest is, tot nog toe als enige in Vlaanderen, gebaseerd op het Catell-Horn-Caroll model (CHC) van intelligentie. Dit psychodiagnostisch instrument is geschikt om de cognitieve vaardigheden van kinderen vanaf 9 jaar en 6 maand tot 13 jaar en 11 maand in kaart te brengen en kan zowel individueel als groepsgewijs afgenomen worden. Doordat de instructies van de test visueel ondersteund worden bij middel van een diapresentatie is de test toepasbaar bij personen die de Nederlandse taal minder machtig zijn.

CoVaT-CHC- Basisversie

De CoVaT-CHC Basisversie is verkrijgbaar!

Bestellen

[De CoVaT-CHC Basisversie is beschikbaar](#)

De CoVaT-CHC kan besteld worden via [deze link](#).

Prijs: 495 euro (inclusief btw, exclusief verzendingskosten).

Technische verantwoording en rapportering

Inleiding

Via deze webpagina verspreidt het CoVaT-CHC team teksten en thematische onderzoeksrapporten (in rapportversie) van zodra deze beschikbaar zijn.

SON-R 2½-7: Snijders-Oomen Niet-Verbale Intelligentietest (Tellegen, Winkel, Wijnberg-Williams, & Laros, 1998)

Inhoud

- Redeneertests (concreet + abstract)
 - Categorieën
 - Analogieën
 - Situaties
- Ruimtelijke tests
 - Mozaïeken
 - Puzzels
 - Patronen

Afnameduur

± 50 minuten.

Normering/doelgroep

- aanvankelijk enkel voor dove kinderen, maar wordt nu ook gebruikt bij alle kinderen met problemen op vlak van taal, spraak, communicatie, o.a. taal- en spraakstoornissen, doven en slechthorenden, autisme, anderstaligen, algemene ontwikkelingsvertraging, ...
- van 2;6 tot 7;0 jaar
- normen per maand
- standaardscores (M = 10, SD = 3)
- IQ (M = 100, SD = 15)
- Referentieleeftijd per test (leeftijdsequivalent)

Extra

- geen specifieke taalkennis vereist
- instaprocedure + afbreekregel (3 fouten)
- tijdfactor

- recensies
- vrij veel crosscultureel onderzoek

COTAN-beoordeling (herbeoordeling) 2013

Criterium	Score
Uitgangspunten bij testconstructie	Goed
Kwaliteit van het testmateriaal	Goed
Kwaliteit van de handleiding	Goed
Normen	Onvoldoende*
Betrouwbaarheid	Goed
Begripsvaliditeit	Goed
Criteriumvaliditeit	Goed

* Normen niet representatief en/of representativiteit is niet te beoordelen.

Deze fiche dateert van 2018

5. Bespreking en Varia:

Zoals de SON-R 6-40 en de SON-R 2½-7 is de SON-R 2-8 aangewezen voor het gebruik bij intelligentieonderzoek waar verwacht kan worden dat verbale componenten - ook in de instructie - storend werken zoals bij taalstoornissen, slecht horenden, allochtonen, kinderen uit zwakkere socio-economische milieu's ... Als cognitieve ontwikkelingsschaal heeft de SON-R 2-8 het voordeel dat hij bij oudere kleuters en oudere kinderen "diep" (tot 2 jaar) kan teruggaan.

In de CAP-werkgroep krijgen de SON-testen niet de kwalificatie 'Algemene intelligentietest' omdat het spectrum niet breed genoeg is en Gc geen deel uitmaakt van de meting. Deze kwalificering is gehonoreerd door de Sectie Psychodiagnostiek BFP (Synthese van de kwalificatie van IQ-testen). Het betreft dus een 'specifieke intelligentietest'. We laten de auteurs aan het woord: "... de SON-R 2-8 zeer geschikt is om als extra test te worden afgenomen bij kinderen waarbij de afname van een (deels) verbale intelligentietest ook goed mogelijk is. Een IQ-score die op twee testafnames is gebaseerd kan met veel meer zelfvertrouwen geïnterpreteerd worden als niveau van intelligentie" (P. Tellegen & A. Laros, p. 106). Vanuit het CHC-intelligentiestructuurmodel bekeken, toetst deze SON twee brede cognitieve vaardigheden met name Gf en Gv. Dit laat toe om in een crossbatterij-benadering deze twee brede cognitieve vaardigheden uitgebreider te toetsen. Blijft het oude zeer dat ook deze SON-test niet genommeerd is voor Vlaanderen en equivalentie niet aangetoond is. Gezien de aard van de test zetten we de deur op een kier met duidelijke reserve.

Het is af te wachten hoeveel subtesten in de WPPSI-IV – NL (2019?) deel uitmaken van desbetreffende cognitieve vaardigheden. De WPPSI-IV – NL zal ook meerdere cognitieve vaardigheden en een Niet-Verbale Index opleveren. In de WISC-V – NL (2018) zijn Gf en Gv vertegenwoordigd door twee subtesten. Bij incongruentie of bij nood tot 'dieper' onderzoek zijn we aangewezen op een SON-test. En naast tal van andere Indexen behoort een Niet-Talige Index tot de mogelijkheden.

Deze versie van de SON is een aanpassing op een aantal punten van de SON-R 2½-7:

- Actualisering van de normen
- Aanpassing plaatjes van de subtest Categorieën met culturele bias: 5 items van de 15 kennen een aanpassing: o.a. ijschaatsen worden rollerblades, een bakpan een wokpan,...
- Verbeteren discriminatievermogen voor de jongste en oudste leeftijdsgroep; maar in de handleiding van de SON-R 2-8 wordt melding gemaakt van een bodem- en plafondeffect. Blijkt ook zeer duidelijk uit de normetabellen. De test discrimineert optimaal van 3;0 jaar tot en met 6;0 jaar.
- Moeilijkheidsopbouw van items verbeteren: uit een vergelijking van beide tests blijkt dat de aanpassingen t.o.v. de vorige versie verwaarloosbaar zijn.

6. Literatuur:

Tellegen, P. & Laros, J.A. (2017). SON-R 2-8. Snijders-Oomen Niet-verbale intelligentietest. I. Verantwoording. Amsterdam: Hogrefe.

Peter Tellegen
Jacob A. Laros

I. Verantwoording

U-Gen FFWW Testboek
00000000
1/1/18

hogrefe

SON-R 5½-17: Snijders-Oomen Niet-Verbale Intelligentietest (Snijders, Tellegen, & Laros, 1988)

Inhoud

Deze SON-R is ook een niet-verbale test die een breed spectrum van de intelligentie bestrijkt. Taal is zoveel mogelijk geweerd, zelfs zo dat ook de instructies niet-verbaal kunnen gegeven worden.

De test omvat 7 subtests:

1. Categorieën: voortzetten van picturale reeksen
2. Mozaïeken: soort blokpatronen
3. Zoekplaat
4. Patronen Vervolledigen
5. Situaties: er ontbreekt iets aan de situaties
6. Analogieën: een soort 'Raven' (Progressive Matrices)
7. Stripverhalen: plaatjes ordenen

Afnameduur

De totale afnameduur bedraagt ongeveer 90 minuten. De verkorte versie duurt ongeveer 45 minuten.

Normering/doelgroep

Deze SON is toepasbaar doorheen de lagere school en het secundair, eventueel zelfs voor jonge volwassenen. De normen waren gebaseerd op een Nederlandse proefgroep, maar zijn verouderd ondertussen.

COTAN-beoordeling 1990

Criterium	Score
Uitgangspunten bij testconstructie	Goed
Kwaliteit van het testmateriaal	Goed
Kwaliteit van de handleiding	Goed
Normen	Onvoldoende*
Betrouwbaarheid	Goed
Begripsvaliditeit	Goed
Criteriumvaliditeit	Goed

* Wegens veroudering zijn de normen niet meer bruikbaar.

SON-R 6-40: Snijders-Oomen Niet-Verbale Intelligentietest (Tellegen & Laros, 2011)

Inhoud

De test bestaat uit vier onderdelen:

- Analogieën: een figuur ondergaat een verandering. Op een andere figuur moet een soortgelijke verandering worden toegepast. Uit vier alternatieven wordt het juiste antwoord gekozen.
- Mozaïeken: met behulp van zes verschillende soorten vierkantjes moet een mozaïekpatroon in een kader worden nagelegd.
- Categorieën: drie plaatjes hebben een gemeenschappelijk kenmerk. Uit een reeks van vijf plaatjes moeten er twee gekozen worden die ook dat kenmerk bezitten.
- Patronen: uit een regelmatig lijnpatroon ontbreekt een stuk dat getekend moet worden.

Afnameduur

Ongeveer één uur.

Normering/doelgroep

Geschikt voor kinderen en volwassenen tussen de 6 en 40 jaar. Het gebruik van gesproken of geschreven taal is bij de afname erg beperkt gehouden.

Het normeringsonderzoek van de SON-R 6-40 in Nederland en Duitsland is in 2009 gestart en in 2011 afgerond. De Nederlandse normen zijn gebaseerd op een representatieve steekproef in Nederland en Duitsland van samen ongeveer 2000 personen.

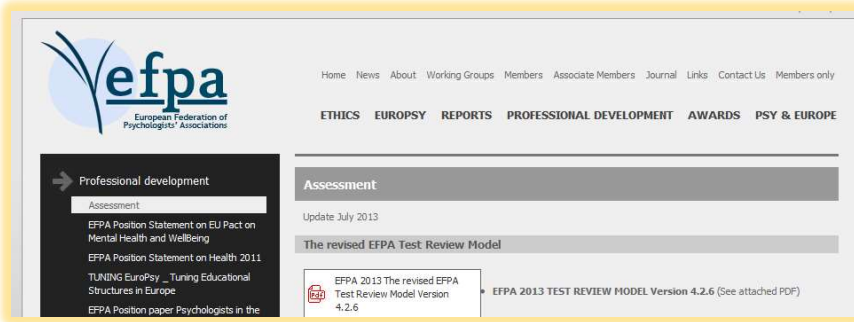
COTAN-beoordeling 2010

Criterium	Score
Uitgangspunten bij de testconstructie	Goed
Kwaliteit van het testmateriaal	Goed
Kwaliteit van de handleiding	Goed
Normen	Goed
Betrouwbaarheid	Goed
Begripsvaliditeit	Goed*
Criteriumvaliditeit	Goed

* Voor de leeftijdsgroep 18-40 is minder validiteitsonderzoek beschikbaar, waardoor de begripsvaliditeit voor deze leeftijdsgroep als 'voldoende' is beoordeeld.

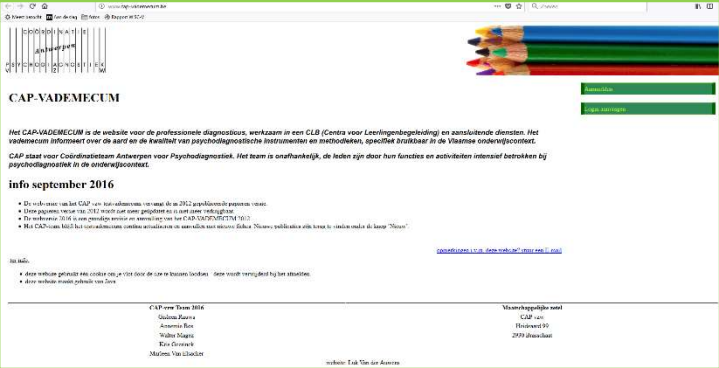
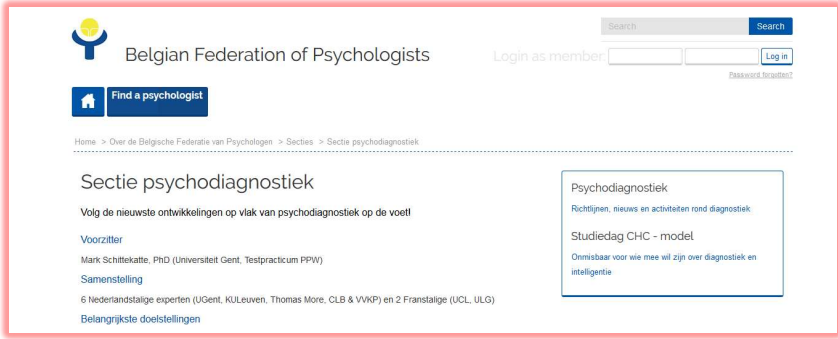

Focus on “Quality of tests”

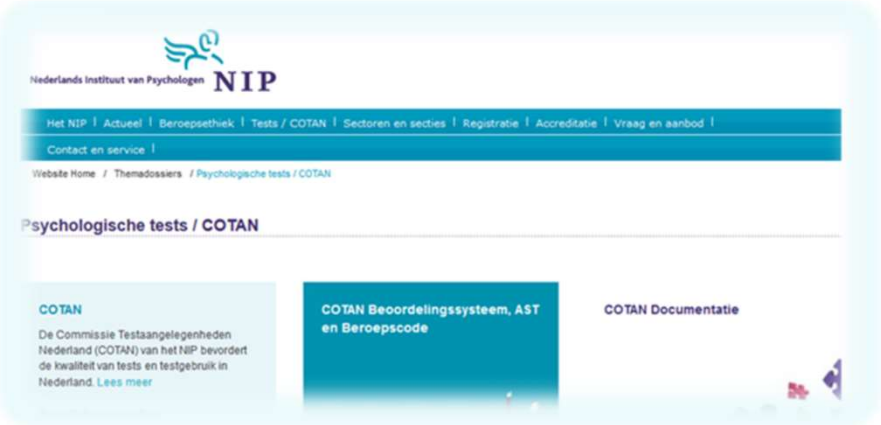
EFPA “Board of Assessment”
binnenkort door **Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek**

“BFP”

Cap Vademecum

“Cotan”

KNOW ALL ABOUT
efpa

→ Professional development

→ Assessment

- Germany: Data Management Recommendations
- European Reference Guide - Offers of Universities in the area of Psychology in Education
- EFPA Position Statement on EU Pact on Mental Health and WellBeing
- EFPA Position Statement on Health 2011
- TUNING EuroPsy _ Tuning Educational Structures in Europe
- EFPA Position paper Psychologists in the Educational System
- Traffic Psychology
- Recommendations to EFPA after Hoffman report by Board Human Rights and Psychology
- EFPA Position Statement on Mental Health at Workplace Settings
- 2017 EFPA Statement on Psychologists practicing Psychotherapy (July 2017)
- Optimal Standards for Professional Training in Psychology
- White Paper on the protection of the human rights and dignity of people suffering from mental disorder
- Training Standards for Psychologists specializing in Psychotherapy

Assessment

Update July 2013

The revised EFPA Test Review Model

EFPA 2013 The revised EFPA Test Review Model Version 4.2.6

• **EFPA 2013 TEST REVIEW MODEL Version 4.2.6** (See attached PDF)

The Revised EFPA Review Model for the Description and Evaluation of Psychological and Educational Tests was approved by the EFPA General

Assembly in July 2013. The official English language version can be downloaded here.

The EFPA Review model provides for procedures that employ two reviewers for each test review, with a third person to oversee the review (the 'Consulting Editor') – see Introduction for details.

Local arrangements may result in some of these functions being combined.

EFPA recommends that the evaluations in these reviews are directed towards qualified practising test users, though they should also be of interest to academics and specialists in psychometrics and psychological testing.

For details of the Review Procedure and any local modifications to the review content and criteria, consult your local Psychological Association.

Translations of the original EFPA Test Review form and notes, version 3-42-EU - version September 2008

Czech Translation of EFPA Test Review Criteria 3.42

KWALITEITSCENTRUM
DIAGNOSTIEK^{VZW}

WIE ZIJN WE

ONDERZOEK

PUBLICATIES

NIEUWS

CONTACT

Kennis bezitten
heeft twee voordelen:
men oordeelt minder
en men oordeelt
beter. DE VRIJGOD DE MONCRIF

Het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek

Het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek vzw heeft als doel de kwaliteit van diagnostiek in Vlaanderen te ondersteunen en te verbeteren.

Wij informeren en adviseren verschillende instanties en sectoren waaronder de Vlaamse overheid, onderwijs, welzijn en testuitgevers op basis van wederzijds overleg en samenwerking. Daarnaast zijn wij betrokken bij het ontwikkelen en implementeren van diagnostische protocollen en instrumenten en staan wij mee in voor de vorming en attestering van personen en instanties. Het centrum richt zich in eerste instantie op de verbetering van de kwaliteit

Normen: “N” - Leeftijd - steekproefkwaliteit

'Opinieartikel' voor **Caleidoscoop** (20.12.12)

Testen met een Vlaamse bril

Mark Schittekatte¹

Het belang van het gebruik van kwaliteitsvolle psychodiagnostische instrumenten in Vlaanderen is ons centraal thema. De vier volgende deelaspecten komen hierbij aan bod:

- Een stand van zaken over hoe de kwaliteit van psychologische tests, in de meest brede zin, momenteel in Vlaanderen ingeschat wordt.
- Waarom is het belangrijk kwaliteitsvolle instrumenten te hanteren? In het bijzonder gaat het over het belang van Vlaamse normen en ook vooral, over het gebrek eraan...
- Recente informatie over de huidige kwaliteit van de gebruikte instrumenten in Vlaanderen, met ook aandacht voor wie welke testen aanwendt en met welk doel?
- Een blik op de toekomst.

Eigen normen eerst...

De inschatting van de kwaliteit van psychodiagnostische instrumenten stond in Vlaanderen voor enige decennia gelijk aan het COTAN-oordeel. Eén van de problemen hierbij is dat dit een evaluatie met een “Nederlandse bril” betreft.

DECEMBER 2012

Spreken we dezelfde taal?

Rijk aan ervaring
In gesprek met Mieke Heyliger, Carine Engelen en Lieve
Lambrechts

De cel leerlingenbegeleiding doet ertoe: HGW
in het secundair onderwijs
Stefanie De Sloovere en Nico Van Dorpe

Handelingsgericht werken als onderdeel van
de visie op zorg van het VKSO
Joost Laermans

Een nieuwe wind door het zorgbeleid op de
basisschool: een "vadamecum zorg" voor het
hele team
Greet Vanhove en Machteld Verhelst

Testen met een Vlaamse bril

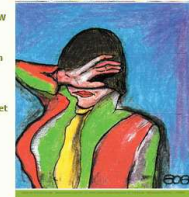
Mark Schittekatte

Feniks en assen
Griet Buysse

Onder de leestamp

Lieve blogt
Lieve Willems

CALEIDOSCOOP

Betrouwbaarheid

10.2.2	Kind of coefficients reported (<i>select as many as applicable</i>)		
	Not applicable	n/a	
	Coefficient alpha or KR-20	[]	
	Lambda-2	[]	
	Greatest lower bound	[]	
	Omega (factor analysis)	[]	
	Theta (factor analysis)	[]	
	Other, describe:	[]	
10.2.3	Size of coefficients	Number of scales (if applicable)	M*
	Not applicable		n/a
	No information given	[]	0
	Inadequate (e.g. $r < 0.70$)	[]	1
	Adequate (e.g. $0.70 \leq r < 0.80$)	[]	2
	Good (e.g. $0.80 \leq r < 0.90$)	[]	3
	Excellent (e.g. $r \geq 0.90$)	[]	4

Stability	Number of scales (if applicable)	M*
No information given	[-]	0
Inadequate (e.g. $r < 0.60$)	[5]	1
Adequate (e.g. $0.60 \leq r < 0.70$)	[6]	2
Good (e.g. $0.70 \leq r < 0.80$)	[4]	3
Excellent (e.g. $r \geq 0.80$)	[0]	4

* M = median stability

10.6	<p>Inter-rater reliability</p> <p>If the scoring of a test involves no judgmental processes (e.g. simply summing the scores of multiple-choice items), this type of reliability is not required and all items concerning inter-rater reliability should be marked '<i>not applicable</i>'. Note that although inter-rater reliability may not apply to the test as a whole, it may apply to one or more subtests (e.g. some subtests of an intelligence test).</p>
------	---

Betrouwbaarheid I: Interne consistentie

Tabel 7.1 Betrouwbaarheidscoëfficiënten voor subtests en IQ- en Indexscores (Cronbachs α)

Sub-tests	2:6-3:11				4:0-7:11								Gem. totaal	
	2:6-2:11	3:0-3:5	3:6-3:11	Gem. jongste groep	4:0-4:5	4:6-4:11	5:0-5:5	5:6-5:11	6:0-6:5	6:6-6:11	7:0-7:5	7:5-7:11	Gem. oudste groep	Coëfficiënt alfa
BP	0.75	0.73	0.66	0.71	0.74	0.78	0.71	0.73	0.76	0.72	0.74	0.74	0.74	0.73
IN	0.83	0.81	0.79	0.81	0.76	0.83	0.84	0.71	0.77	0.68	0.79	0.63	0.75	0.77
MR					0.75	0.79	0.80	0.80	0.81	0.78	0.79	0.78	0.79	0.79
WS					0.71	0.82	0.80	0.79	0.82	0.83	0.83	0.78	0.80	0.80
PC					0.82	0.82	0.81	0.78	0.79	0.76	0.74	0.71	0.78	0.78
WR					0.87	0.89	0.86	0.84	0.85	0.86	0.82	0.81	0.85	0.85
BG					0.82	0.85	0.83	0.78	0.83	0.81	0.81	0.77	0.81	0.81
OT					0.86	0.87	0.81	0.79	0.78	0.72	0.76	0.65	0.78	0.78
OV					0.87	0.86	0.86	0.82	0.88	0.84	0.84	0.76	0.84	0.84
RW	0.75	0.74	0.75	0.75	0.76	0.79	0.83	0.76	0.82	0.73	0.82	0.67	0.77	0.77
FL	0.50	0.59	0.75	0.61	0.74	0.73	0.78	0.71	0.63	0.58	0.60	0.66	0.68	0.66
PB	0.51	0.52	0.45	0.49	0.52	0.61	0.70	0.64	0.63	0.69	0.68	0.66	0.64	0.60
VIQ	0.85	0.85	0.85	0.85	0.89	0.93	0.92	0.89	0.91	0.90	0.91	0.86	0.90	0.89
PIQ	0.73	0.74	0.78	0.75	0.86	0.90	0.88	0.84	0.88	0.86	0.86	0.86	0.87	0.84
TIQ	0.86	0.87	0.87	0.87	0.93	0.94	0.94	0.91	0.93	0.92	0.92	0.89	0.92	0.91
ATI	0.74	0.76	0.73	0.74	0.76	0.82	0.86	0.80	0.83	0.81	0.82	0.78	0.81	0.79

Noot: Er is gecorrigeerd voor de afbreuk op de afbreuk met behulp van het Rasch-model. Bij de gestandaardiseerde α is een correctie uitgevoerd voor non-normaliteit van de data.

Betrouwbaarheid II: Stabiliteit

Tabel 7.5 Test-hertestresultaten voor de subtests en de IQ- en Indexscores

2:6-3:11 jaar N=67								
	1e afname		2e afname		Standaard verschil	r_{12}	r_{12c}^*	
	Gem.	SD	Gem.	SD				
BP	10.31	2.45	10.72	3.02	0.15	0.61	0.61	
IN	9.96	2.95	10.81	3.26	0.27	0.84	0.81	
RW	10.28	3.14	10.69	3.05	0.13	0.72	0.71	
FL	9.91	2.87	10.70	3.11	0.26	0.75	0.73	
PB	9.97	2.87	10.60	3.28	0.20	0.85	0.82	
VIQ	100.40	16.01	104.12	16.70	0.23	0.85	0.81	
PIQ	100.39	13.29	103.87	15.94	0.24	0.76	0.73	
TIQ	100.52	15.22	105.01	16.54	0.28	0.84	0.81	
ATI	100.96	16.64	103.96	17.21	0.18	0.87	0.83	
gem. lft.	3.16	0.47	range 2.50 - 3.91 jaar					
tussentijd	33	13.4	range 21 - 84 dagen					

4:0-5:11 jaar N=28								
	1e afname		2e afname		Standaard verschil	r_{12}	r_{12c}^*	
	Gem.	SD	Gem.	SD				
BP	9.93	2.83	10.46	2.95	0.19	0.74	0.75	
IN	9.54	2.65	10.54	2.87	0.36	0.73	0.75	
MR	10.68	2.76	11.93	2.85	0.45	0.58	0.62	
WS	10.50	3.26	11.14	3.00	0.21	0.78	0.78	
PC	10.39	3.18	10.75	3.66	0.10	0.85	0.77	
SZ	10.57	3.02	12.18	3.45	0.50	0.75	0.67	
WR	9.68	2.67	10.86	2.70	0.44	0.78	0.82	
SU	10.39	2.97	11.82	3.45	0.44	0.72	0.64	
BG	10.04	2.43	10.50	2.62	0.18	0.83	0.87	
OT	10.61	2.66	12.25	3.04	0.58	0.58	0.57	
OV	10.61	2.45	12.07	3.05	0.53	0.74	0.73	
RW	9.86	3.04	11.29	3.00	0.47	0.59	0.59	
FL	9.54	2.38	11.61	2.86	0.79	0.49	0.54	
PB	9.82	3.08	11.00	3.19	0.38	0.78	0.75	
VIQ	98.86	14.45	104.54	15.28	0.38	0.86	0.86	
PIQ	101.89	13.36	106.54	15.89	0.32	0.91	0.90	
VS	102.89	15.91	112.00	19.25	0.52	0.82	0.70	
TIQ	101.25	13.37	108.64	15.79	0.51	0.93	0.92	
ATI	98.82	15.69	106.43	16.23	0.48	0.68	0.62	
gem. lft.	5.15	0.47	range 4.03 - 5.90					
tussentijd	29	13.26	range 7 - 65 dagen					

Noot *. De gecorrigeerde correlaties zijn gecorrigeerd voor de variabiliteit van de normeringstaekproef (Allen & Yen, 1979; Magnusson, 1967).

Betrouwbaarheid III: intercodeursbetrouwbaarheid

Tabel 7.6 Correlatie van de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

	WR	BG	IN	OV	WS
	r^2	r^2	r^2	r^2	r^2
4:0-5:11	0.97	0.92	0.86	0.97	0.82
6:0-7:11	0.93	0.92	0.97	0.93	0.88
Totaal	0.98	0.94	0.95	0.97	0.93

Validiteit

	Other, describe:	[]
11.1.2	Do the results of (exploratory or confirmatory) factor analysis support the structure of the test?	
	No information given	0
	Inadequate	1
	Adequate	2
	Good	3
	Excellent	4

11.2 Criterion-related validity

Criterion-related evidence of validity (concurrent and predictive validity) refers to studies where real-world criterion measures (i.e. not other instrument scores) have been correlated with scales. Predictive studies generally refer to situations where assessment was carried out at a 'qualitatively' different point in time to the criterion measurement - e.g. for a work-related selection measure intended to predict job success, the instrument would have been carried out at the time of selection - rather than just being a matter of how long the time interval was between instrument and criterion measurement. Studies can also be 'post-dictive', for example, where scores on a potential selection test are correlated with job incumbents' earlier line manager ratings of performance. Basically, evidence of criterion validity is required for all kinds of tests. However, when it is explicitly stated in the manual that test use does not serve prediction purposes (such as educational tests that measure progress), criterion validity can be considered 'not applicable'.

EFPA Board of Assessment Document 110c

11.2	Criterion-related validity	
11.2.1	Type of criterion study or studies (select as many as are applicable)	
	Predictive	[]
	Concurrent	[]
	Post-dictive	[]

Tabel 7.8 Exploratieve factoranalyse; factorladingen op de kernsubtests
(vervolg)

Leeftijd 6:0-7:11 (n=541)			
	Factor		
	1	2	3
Informatie	0.76	0.04	-0.02
Woordenschat	0.73	0.04	0.05
Woord Redeneren	0.77	0.00	-0.03
Blokpatronen	-0.03	0.74	-0.02
Matrix Redeneren	0.08	0.52	-0.02
Plaatjes Concepten	0.09	0.52	0.05
Substitutie	0.00	0.00	1.00

$r_{12}=0.71$
 $r_{23}=0.39$
 $r_{13}=0.31$

Leeftijd 4:0-7:11 (n=1081)			
	Factor		
	1	2	3
Informatie	0.78	0.00	0.00
Woordenschat	0.72	0.00	0.02
Woord Redeneren	0.77	0.03	-0.03
Blokpatronen	-0.05	0.69	-0.01
Matrix Redeneren	0.03	0.59	-0.02
Plaatjes Concepten	0.18	0.44	0.06
Substitutie	0.00	0.00	1.00

$r_{12}=0.68$
 $r_{23}=0.43$
 $r_{13}=0.33$

Validiteit I:

“structuur”
EFA of CFA

Validiteit II: convergent en discriminatief

Tabel 8.3 Demografische gegevens voor de validiteitsstudies naar relaties met andere maten

	WISC-III ^{NL}	WNV ^{NL}	SON-R 2.50-6.81	WPPSI-R
N	41	47	59	40
Leeftijd				
Gem.	7.09 jaar	5.52 jaar	4.75 jaar	5.17 jaar
Range	6.09- 7.99 jaar	4.10-7.28 jaar	2.5- 6.81 jaar	4.04-7.50 jaar
Geslacht				
Man	21	22	29	21
Vrouw	20	25	30	19
Land				
Nederland	41	38	9	40
Vlaanderen	0	9	50	0
Tussentijd				
Gem.	85.50 dagen	50.38 dagen	82.29 dagen	82.27 dagen
Range	1-212 dagen	2-178 dagen	27-176 dagen	11-236 dagen

Validiteit III: criteriumvaliditeit

Tabel 8.10 Correlaties tussen WPPSI-III-NL scores en Cito-scores

	CITO technisch lezen N= 38	CITO spelling N= 40	CITO rekenen N= 41	CITO ordenen voor kleuters N= 31	CITO taal voor kleuters N= 41
VIQ	0.39*	0.34*	0.27	0.46*	0.29
PIQ	0.03	0.11	0.45**	0.64**	0.17
VS	0.27	0.27	0.16	0.49**	0.28
TIQ	0.29	0.2	0.36*	0.65**	0.31
ATI	0.13	0.16	0.32*	0.47*	0.19

* significant op .05 niveau

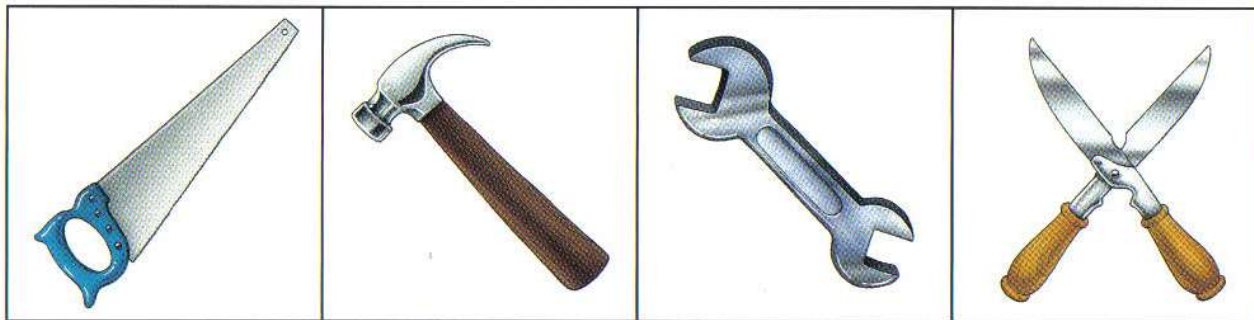
** significant op .01 niveau

WPPSI-III

Item uit subtest
Matrix Redeneren

©Pearson

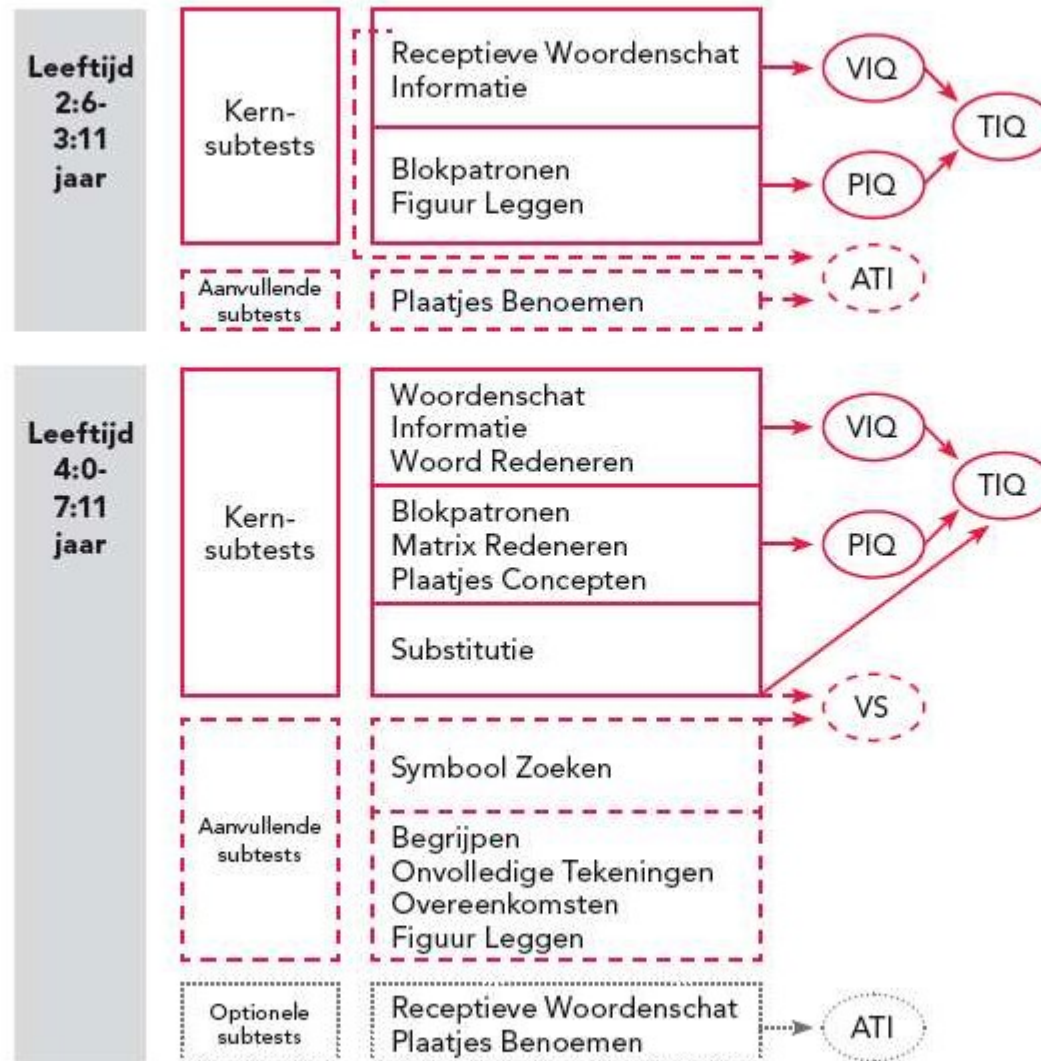
1

2

3

4

dienen als vervanger van de verbale kernsubtests. Afname van zowel de subtest Receptieve Woordenschat als Plaatjes Benoemen geeft de clinicus de mogelijkheid om de ATI te berekenen. De ATI is een optionele score bij kinderen van 4:0-7:11.

Figuur 2.1 Structuur van de WPPSI-III-NL

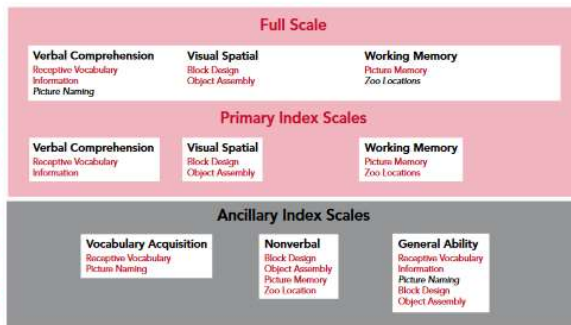
WPPSI-IV^{NL}(2020)

Expanded Test Structure

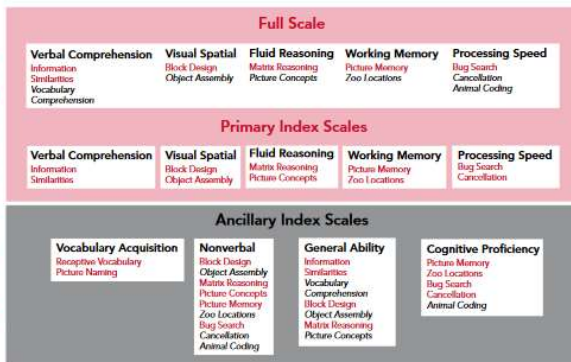
Rooted in contemporary theory and influenced by the latest research, the WPPSI™-IV structure offers numerous updates which result in greater interpretive clarity. Increased construct coverage offers greater flexibility and additional scores. Updates include:

- New measures of working memory and a new working memory composite
- New measures of processing speed
- New and separate visual spatial and fluid reasoning composites for ages 4:0-7:7
- New ancillary composites for specific clinical situations

2:6-3:11 Test Structure

4:0-7:7 Test Structure

Walter Magez is psychopedagogisch consultant aan het vrij PMS-centrum (St.-Willibrordusschool) in Antwerpen en coördinator van de CSBO-projectgroep 'Studiekeuzebegeleiding'.

WPPSI-IV Subtest Modifications

This chart provides a summary of modifications from the WPPSI-III to the WPPSI-IV including changes to subtest content and administration and scoring procedures.

	New Subtest	Administration	Recording & Scoring	New Items
Information			●	●
Similarities		●	●	●
Vocabulary			●	●
Comprehension		●	●	●
Receptive Vocabulary				●
Picture Naming			●	●
Block Design		●		●
Object Assembly				●
Matrix Reasoning				●
Picture Concepts				●
Picture Memory	●			
Zoo Locations	●			
Bug Search	●			
Cancellation	●			
Animal Coding	●			

Ancillary Index Scales

In addition to the overall reconfiguration of the test structure, the WPPSI-IV offers a third, optional level of ancillary index scores designed for use in specific clinical situations. These include:

Vocabulary Acquisition Index (VAI)

Retained from the WPPSI-III, the GLC is renamed to better reflect its construct coverage. Children with low scores may have lower levels of receptive and/or expressive vocabulary development relative to their peers, and may need additional evaluation of speech and language abilities.

Nonverbal Index (NVI)

Offers an estimate of overall ability for children from subtests that do not require any verbal responses. This score may be useful for children with a variety of language-related issues, including children who are English language learners, deaf or hard of hearing, or suspected of having language or autistic spectrum disorders.

General Ability Index (GAI)

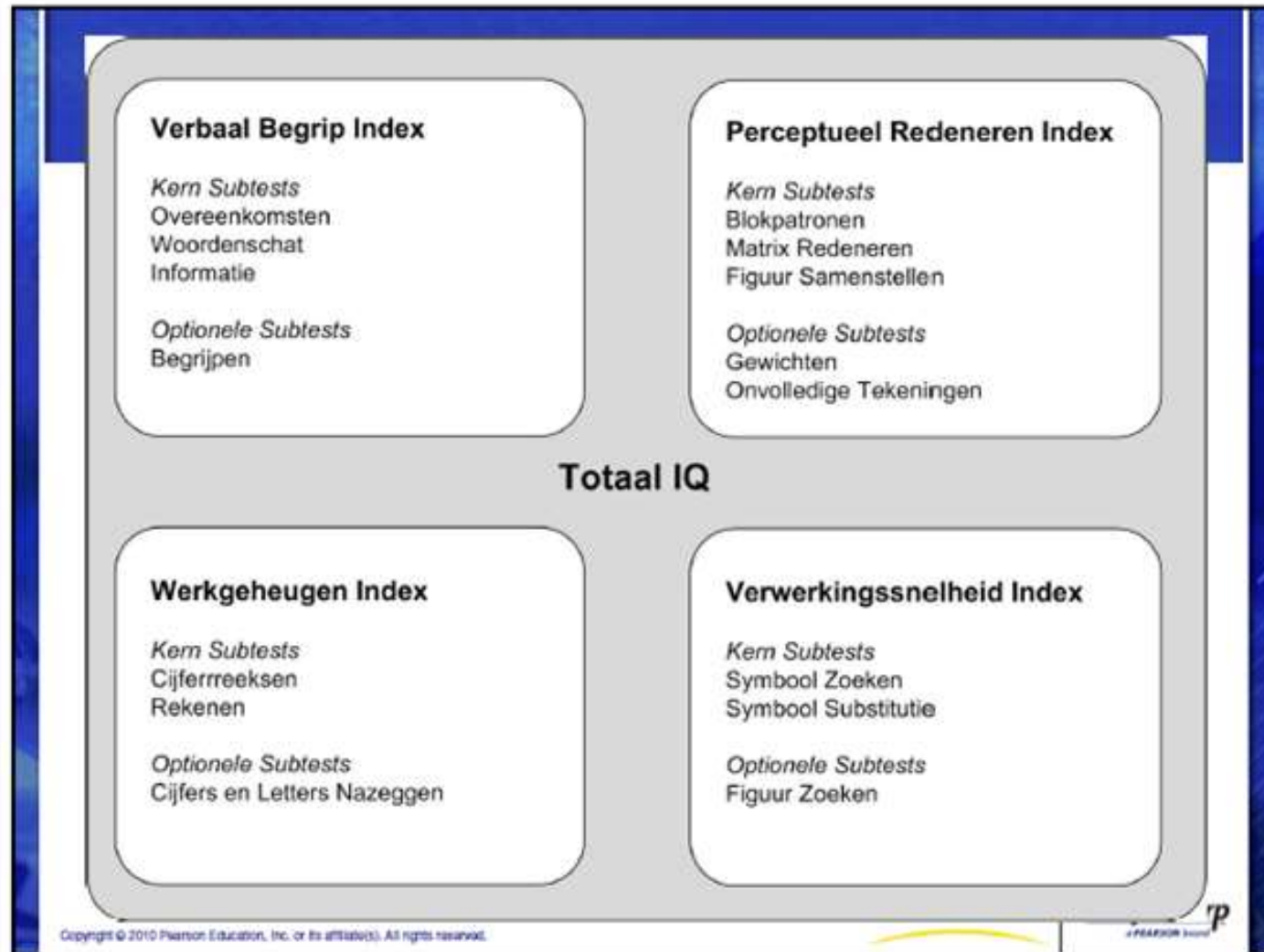
Provides an estimate of general ability that is less reliant on working memory and processing speed relative to the FSIQ.

Cognitive Proficiency Index (CPI)

Provides an estimate of the efficiency with which cognitive information is processed in learning, problem solving, and higher order reasoning. It is based on the working memory and processing speed subtests, and can be compared to the GAI for ages 4:0-7:7.

The core subtests within each scale are shown in red and the supplemental subtests (if available) are shown in black italic.

Structuur WAIS-IV

Karine Verschueren & Helma Koomen (Red.)

Handboek Diagnostiek in de leerlingenbegeleiding: Kind en context

Garant

Hoofdstuk 16: Allochtone leerlingen

Fons van de Vijver, Mark Schittekatte & Johnny Fontaine

1. Het klassieke theoretische raamwerk: vertekening en equivalentie
2. Het belang van acculturatie voor diagnostiek bij allochtone kinderen
3. Implicaties voor diagnostiek
4. Selectie van diagnostische middelen

Ruwe vergelijking

	Autochtoon (N = 271)		Δ	Allochtoon (N = 273)	
	M	Sd		M	Sd
IQ verbaal	107,0	14,9	17.3	89,7	15,4
IQ performaal	103,0	14,8	10.2	92,9	15,2
IQ totaal	105,9	14,4	15.6	90,2	14,9
FS verbaal begrip	106,8	15,4	17.4	89,4	15,9
FS perceptuele organisatie	102,6	14,0	10.9	91,6	14,7
FS verwerkingsnelheid	101,9	16,0	4.2	97,8	17,0

FD C6-7

Gevoelige subtests..

Normscores	Autochtoon (N = 271)		Δ	Allochtoon (N = 273)	
	M	Sd		M	Sd
Woordkennis	10,5	2,9	3.49	7,0	3,1
Begrijpen	11,3	3,3	2.82	8,5	3,6
Overeenkomsten	11,4	3,3	2.69	8,7	3,5
Informatie	11,3	2,8	2.59	8,7	3,1
Rekenen	11,1	3,0	2.16	8,9	2,9
Onvolledige tekeningen	11,1	3,0	1.86	9,2	3,2
Blokpatronen	9,6	2,8	1.78	7,8	2,8
Plaatjes ordenen	10,1	2,7	1.61	8,5	3,3
Doolhoven	10,1	3,1	1.50	8,6	3,3
Figuren leggen	10,7	2,9	1.38	9,4	3,2
Symbolen vergelijken	10,2	3,5	1.17	9,0	3,7
Cijferreeksen	11,0	3,2	0.53	10,4	3,3
Substitutie	10,5	3,2	0.31	10,2	3,3

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gf	<i>Inductie</i>		SON-R 6-40 Analogieën SON-R 6-40 Categorieën WNV Matrix Redeneren WPPSI III Matrix redeneren (≤8j.) WPPSI III Plaatjesconcepten (≤8j.) KAIT Geheime Codes (≥ 14j.)
	<i>Redeneren</i>		KAIT Logisch Redeneren (≥ 14j.)
	<i>Kwantitatief redeneren</i>		
Gq	<i>Wiskundige kennis</i>		
	<i>Wiskundige prestaties</i>	Rekenen	
Gc	<i>Algemene kennis</i>	Informatie	
	<i>Taalontwikkeling</i>	Begrijpen Overeenkomsten	CELF 4 Semantische Relaties (≥9j.) CELF 4 Zinnen Formuleren KAIT Definities (≥ 14j.)
	<i>Lexicale kennis</i>	Woordkennis	WPPSI III Woordredeneren (≤8j.) WPPSI III Receptieve Woordenschat (≤8j.) WPPSI III Plaatjes Benoemen (≤8j.) CELF 4 Actieve Woordenschat (≤9j.) KAIT Dubbele Betekenissen (≥ 14j.)
	<i>Luisteren</i>		CELF 4 Begrippen & Aanwijzingen (< 12j.) CELF 4 Tekstbegrip CELF 4 Zinnen begrijpen (≤8j.) KAIT Auditief Begrip (≥ 14j.)
	<i>Grammaticale vaardigheid</i>		CELF 4 Woordstructuur (≤ 8j.) CELF 4 Zinnen Samenstellen (≥9j.)
Gsm	<i>Geheugenspan & Capaciteit werkgeheugen</i>	Cijferreeksen	CELF 4 Reeksen Opsommen CEL44 Cijfers Herhalen CELF 4 Zinnen Herhalen WNV Ruimtelijke Oriëntatie

BCV	NCV	WISC III-subtests	Aanvulling
Gv	<i>Visuele voorstelling</i>	Blokpatronen Plaatjes Ordenen	SON-R 4-60 Mozaïeken SON-R 4-60 Patronen
	<i>Visual closure : snelheid</i>	Figuurleggen	
	<i>Visual closure: flexibiliteit</i>	Onvolledige Tekeningen	
	<i>Visueel Geheugen</i>		KAIT Geheugen voor Blokpatronen (≥ 14j.)
	<i>Scanning</i>	Doolhoven	
Ga	<i>Fonologisch coderen: analyse & synthese</i>		CELF 4 Fonologisch Bewustzijn (≤ 8j.) DST Klanksplitsing DST Letterverwisseling
Glr	<i>Associatief geheugen</i>		KAIT Symbolen leren (≥ 14j.) KAIT Symbolen leren uitgestelde reproductie (≥ 14j.)
	<i>Geheugen voor betekenisvolle gehelen</i>		KAIT Auditief begrip uitgestelde reproductie (≥ 14j.)
	<i>Vrije reproductie</i>		
	<i>Vlotheid associëren</i>		DST Taalkundige Begrippen CELF 4 Woordassociaties
	<i>Woordvinding</i>		CELF 4 Snel Benoemen Tijd CELF 4 Snel Benoemen Fouten DST Letters Benoemen DST Plaatjes Benoemen
	<i>Woordvloeiendheid</i>		DST Woordenschat
Gs	<i>Prestatiesnelheid</i>	Substitutie	
	<i>Perceptuele snelheid</i>	Symbolen Vergelijken	

[IQ-TESTEN ONDERSCHATTEN KINDEREN MET BUITENLANDSE ROOTS]

Gentse 'thermometer' zorgt voor faire IQ-meting

Westerse IQ-testen onderschatten de intellectuele capaciteiten van jongeren met buitenlandse roots. Gentse onderzoekers doen er echter alles aan om het IQ van alle kinderen fair te meten. "De Gentse Acculturatieschaal is een nieuw knipperlichtje dat ons waarschuwt voorzichtiger om te springen met IQ-scores", aldus dr. Mark Schittekatte (Testpracticum, Universiteit Gent).

RENÉE MOERNAUT GENT

In het vierde jaar secundair onderwijs kreeg Fatmagül het advies van het CLB om over te schakelen van Aso naar Tso. De Gentse leerlinge met Turkse roots negeerde die raad en zette door. Zonder al te grote problemen konde ze uiteindelijk haar hogere studies Farmacie af. Jongeren van buitenlandse origine worden vaak doorverwezen naar minder academische studierichtingen. De intelligentietesten, die bij problemen afgenomen worden door het CLB of de (school)psycholoog, worden dan vaak met de vinger gewezen als de 'grote onderschatters' van hun capaciteiten.

Dat idee is niet helemaal uit de lucht gegrepen. "Jongeren van allochtone afkomst scoorten zo'n tien tot vijftien IQ-punten lager dan hun Vlaamse leeftijdsgenoten (het Vlaamse gemiddelde bedraagt 100, nvdv)", bevestigt Mark Schittekatte,

nee/ja, nee/nee) onderscheiden we vier groepen", zegt Fontaine.

"In de GACS hebben we die twee dimensies in concrete vragen vertaald als 'Kijk je naar Vlaamse tv-series?', 'Heb je veel Vlaamse vrienden?' of 'Denk je in het Nederlands?' en 'Sprek je thuis altijd Turks met je ouders?', 'Zijn je beste vrienden Turks?' of 'Speel je Turkse spelletjes?'. De professor cross-culturele

"IQ-testen kunnen bepaalde groepen benadelen. De kinderen maken fouten, maar die hebben meestal niets met intelligentie te maken, maar wel met taal en cultuur."

Mark Schittekatte, psycholoog aan de UGent.

psychologie benadrukt dat kinderen van buitenlandse origine die een IQ-test afleggen, eveneens die vragenlijst kunnen invullen. "Als we weten welke culturele achtergrond jongeren hebben, kunnen we hun IQ-score beter contextualiseren, nuanceren en interpreteren."

Fontaine verduidelijkt ook hoe die scores geïnterpreteerd kunnen worden.

cognitief probleem. "Kinderen die zich heel sterk richten op de thuiscultuur (al dan niet in combinatie met de gastcultuur) of geen aansluiting vinden bij zowel thuis- als gastcultuur, hebben gemiddeld een lagere IQ-score. Dan moet je voorzichtiger interpreteren. Die lagere score is mogelijk terecht en wijst dan op een zwakker mentaal vermogen. Maar misschien is dat kind wel cognitief vaardig, en scoort het minder goed op een Vlaamse test door zijn sterke Turkse of Marokkaanse achtergrond."

Volgens Schittekatte is de GACS dan ook een thermometer die psychologen en CLB-medewerkers helpt om de resultaten in vraag te stellen. "Moet ik extra tests doen, meer informatie verzamelen... om tot een genuanceerder en juist beeld te komen?"

Oranje knipperlicht

"Wees gerust: het IQ van onze kinde-

ren is niet lager dan 'Hoe stellen de jongeren het doen in de Vlaamse maatschappij?'. Culturele invloed vertekent het niet omdat cultuur zelf het criterium is. Als kinderen van buitenlandse origine lager scoorten op een Vlaamse IQ-test, zullen ze het wellicht ook minder goed doen binnen een - Vlaamse - schoolcontext en vervolgens op de - Vlaamse - arbeidsmarkt. Een lage score is dus altijd een bron van zorg."

Moeten Vlamingen met buitenland-

se roots dan massaal de Vlaamse cultuur overnemen en hun eigen cultuur overboord gooien? Dat willen de twee onderzoekers allerminst gezegd hebben. "Op vrijwel alle psychologische vlakken functioneren mensen die vasthouden aan hun eigen cultuur én de gastcultuur overnemen zelfs het best", zegt Fontaine. "Dankzij die dubbele basis sta je immers sterk in de multiculturele samenleving van vandaag."

Aantal IQ-punten	Classificatie	% Wereldwijd
Hoger dan 130	Zeer begaafd	2,1
121-130	Begaafd	6,4
111-120	Boven gemiddelde	15,7
90-110	Gemiddeld	51,6
80-89	Beneden gemiddeld	15,7
70-79	Laag begaafd / moeilijker lerend	6,4
50-69	Licht zwakzinnig / lichte verstandelijke beperking	
35-49	Matig zwakzinnig / matig verstandelijke beperking	
20-34	Ernstig zwakzinnig / ernstige verstandelijke beperking	2,1
Lager dan 20	Diep zwakzinnig / diepe verstandelijke beperking	

Foto: Sander de Raet/ANP

Dank u voor uw aandacht..!

Thanks!

Vragen, opmerkingen,.. ??

ANY
QUESTIONS
?

(mark.schittekatte@ugent.be)

HOME DOORSTELLING NIEUWS VFD SYMPOSIUM 2015 DIAGNOSTISCHE INSTRUMENTEN PUBLICATIES
PERMANENTE FORMING EN POSTGRADUATEN LEDENLIST LINKS CONTACT

VLAAMS FORUM VOOR DIAGNOSTIEK

Het Vlaams Forum voor Diagnostiek heeft tot doel kwaliteitsvolle diagnostiek in onderwijs, gezondheids-, welzijns- en arbeidszorg te bevorderen. De leden van het VFD zijn vertegenwoordigers van de verschillende universiteiten en hogescholen, van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB), van de Centra voor Geestelijke GezondheidsZorg (CGGZ), van de Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR) en Gespecialiseerde Trajectbegeleiding en -bepaling van personen met een arbeidshandicap (GTB-Vlaanderen) en van de Centra voor OntwikkelingsStoornissen (COS).

[Facebook](#) [Twitter](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Instagram](#)

